Kázeň z ev. služieb Božích so spoveďou a VP Bratislave (Nový kostol),

Pamiatka zosnulých, 1. 11. 2026, 8.30/10.00; ES 474, 696,1, (VP: 696, 2 – 5), 679, A 82 / ES 648 a ďalšie podľa programu, čít. text: 1Tes 4, 13 – 18,

téma: **Smútok sa najlepšie prežíva s Kristom**

Kazateľ 3, 1 – 2a . 4: *„1Všetko má svoj čas a každé počínanie pod nebom má svoju chvíľu: 2Je čas narodiť sa i čas umierať ... 4čas plakať i čas smiať sa; čas horekovať i čas radovať sa.“*

Milí bratia a milé sestry!

Kniha Kazateľ patrí k vyučujúcim (múdroslovným) knihám Biblie. Nejde jej však o hlásanie filozofického učenia. Zámerom knihy je **naučiť človeka pravej múdrosti viery**, **poslúžiť** Božiemu ľudu **k nájdeniu cesty života.**

V starozmluvnom Izraeli sa kniha Kazateľ čítavala na bohoslužbách **pri slávnosti stánkov.** Išlo o 8 dní trvajúcu **slávnosť vďakyvzdania** za úrodu, najmä za vinobranie. K slávnosti sa viazala spomienka na obdobie, keď Izraelci po vyslobodení z otroctva v Egypte putovali do zasľúbenej krajiny a provizórne **bývali v stanoch. Do atmosféry radostnej slávnosti**, keď sa ľudia po mnohej námahe tešili z úrody, **zaznievali dôrazné slová** knihy Kazateľ. Totiž, **aby Boží ľud nezabudol, že žije z milosti svojho Záchrancu.** Bez nej sa naše ľudské úsilie ukáže ako márne a pominuteľné.

Aj **Pamiatka zosnulých nás upozorňuje na našu pominuteľnosť.** Kniha Kazateľ vo svojom závere naliehavo pripomína, čo vyslobodzuje z pominuteľnosti: *„Pamätaj na svojho Stvoriteľa v dňoch svojej mladosti, skôr, ako prídu zlé dni a priblížia sa roky, o ktorých povieš: Nemám v nich záľubu“* (Kaz 12, 1). **Pán Boh má so svetom, aj so životom každého z nás, svoj plán**. Všetko dianie aj jednotlivé činy majú svoj čas. Nie v zmysle, že koleso dejín sa otáča a svojmu údelu nemožno ujsť, ako nejakému osudu. **Kazateľ vraví, že všetkému je určená jeho hodina. Tá je v Božej ruke. Pán Boh určuje začiatok i koniec.**

Boh má svoj plán, ktorý sa uskutočňuje v rôznych striedajúcich sa cykloch života a práce. Prichádzajú však aj rôzne problémy. Javia sa nám byť v rozpore s Božím plánom. Avšak o ťažkosti by nemali byť dôvodom, aby sme Bohu nedôverovali. Naopak. **Problémy sa nám stávajú príležitosťou, aby sme sa uisťovali, že Božie plány sú najlepšie, že pre Boha nie je nijaký problém neriešiteľný.**

Čas v biblickom chápaní nie je ako rieka, ktorá sa valí do neznáma, ani voda, ktorá sa vracia v ustavičnom kolobehu. **Písmo vylučuje náhodu, rovnako aj slepú osudovať.** Každá udalosť je podriadená Božej vôli a rozkazu.

Nie človek, ale Pán Boh určuje čas narodenia i zomierania. Narodením sme zasadení do časopriestoru, ktorý smrťou opúšťame. Mocní ľudia si robia sebastredné plány, aj tým najmocnejším je však vymedzený limitovaný čas. Áno, **čas naznačuje možnosť aj ohraničenie. Pamiatka zosnulých nás nabáda rozoznať čas (kairos) – správnu, príhodnú chvíľu.**

Kým v predstavách pohanov boli bohovia svojvoľní, biblická kniha Kazateľ zvestuje, že Boh je zvrchovaný nad tým, čo sa deje. **Pred Ním majú kladné poslanie a zápory života. Aj smrť je v službe života.** Boh oživuje aj vyvádza zo záhrobia (1S 2, 6b) To, že smrť je v službe života osobitne vidíme na Pánovi Ježišovi.

Svoje kladné poslanie majú aj chvíle plaču a smútku. Plač úprimnej ľútosti nad duchovnou biedou, nad tým, že sme sa spreneverili Bohu, očisťuje oči a robí srdce pripraveným pre prijatie Božej milosti. Niečo musí zomrieť, aby prišlo čosi iné, krajšie a lepšie. Napríklad obdobie po zničení Jeruzalema ukázalo, že základ vzťahu s Bohom nie je v chráme (budove), ale v Jeho slove.

Svoje kladné poslanie majú dni žiaľu nad odchodom nám drahého človeka. **Náš zármutok nad smrťou blízkych ukazuje, že naša nádej, náš domov nie je tu, na zemi, ale u nebeského Otca.**

Bratia a sestry, **smútok sa najlepšie prežíva s Kristom.** On nielenže plakal nad smrťou priateľa Lazara (J 11, 34n), ale smrťou sám prešiel. Vie, čo to znamenalo pre Jeho rodinu a učeníkov. **Vďaka Ježišovi ani najväčšia bolesť nemôže zničiť nádej, ktorú mám v Ňom.** Z 1Tes 4, 14 sme počuli:. *„Lebo keď veríme, že Ježiš umrel a vstal z mŕtvych, tak aj Boh privedie spolu s Ním všetkých, ktorí umreli v Ježišovi.“* **Kto verí Ježišovi, nemusí prepadať zúfalstvu ako tí, ktorí nemajú nádej.**

Plačeme zvyčajne, keď sa stane niečo zlé, keď sme niekoho blízkeho, vzácneho stratili. **Kniha Kazateľ nevidí plač ako čosi nepatričné, ako nejakú chybu.** Všetko má svoj čas, je *„čas plakať i čas smiať sa; čas horekovať i čas radovať sa.“* **Vďaka plaču sa ukazuje hodnota strateného.** Plač prezrádza, že nám na niečom, či niekom záleží. Pán Ježiš sľúbil: *„Blahoslavení žalostiaci, lebo oni potešenia dôjdu“* (Mt 5, 4)

Ako kresťania sa nemusíme hrať na hrdinov, ktorí nikdy nevyronia slzu a potláčajú svoje emócie. Viera nie je záchrana pred smútkom a bolesťou. S vierou môžeme niesť bolesť a zármutok s nádejou, že Ježiš je Pán. V slzách nad zosnulými rozpoznávame hĺbku vzájomných

vzťahov, ale aj túžbu, aby smrť nebola posledným slovom.

„Všetko má svoj čas ... Je čas plakať, čas horekovať.“ Potrebujeme ho. Máme však vedieť, že je dočasný, že vo svojich smútkoch sa nemáme zacykliť, ani utáboriť.

Vskutku, **aj naše najväčšie zármutky a straty sú dočasné. Všetko je konečné, len Jeden je večný – Boh, ktorý nás v láske prijíma aj s naším plačom**, práve tak ako aj s našou radosťou.

Pamiatka zosnulých pripomína, že na konci našich pozemských dní aj nás čaká smrť. Predsa vieme o Jednom, ktorý vstal z mŕtvych. Biblia o Ňom svedčí ako o Víťazovi nad smrťou a Darcovi večného života. Božia milosť a moc nie je obmedzená týmto svetom. Preto môžeme mať nádej na opätovné stretnutie s tými, ktorí nás vo viere predišli do večnosti.

Smieme trúchliť, plakať, horekovať. No nemusíme prepadnúť beznádeji, lebo platí, že *„všetko má svoj čas“.* Luther napísal, že „Smútkom sa polepšujú srdcia“. Keď smutné dni prejdú, radosť sa vráti. **Smrť nemá a nebude mať posledné slovo.** Pán Ježiš sľúbil (J 11, 25): *„Ja som vzkriesenie a život – kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie.“* A (J 14, 19b): *„Pretože ja žijem, aj vy budete žiť.“* Amen. *S použitím viacerých prameňov:* **Martin Šefranko, evanjel. a. v. farár**